

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Reģionālās attīstības komiteja

2012/2259(INI)

22.2.2013

ATZINUMS

Sniegusi Reģionālās attīstības komiteja

Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejai

par pašreizējām problēmām un iespējām saistībā ar atjaunojamo energoresursu izmantošanu Eiropas iekšējā enerģijas tirgū
(2012/2259(INI))

Atzinumu sagatavoja: *Riikka Manner*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Reģionālās attīstības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

1. uzskata, ka investīcijas atjaunojamos energoresursos un to izmantošana veicinās ekonomikas attīstību, jaunas inovācijas un tehnoloģijas, kā arī ilgtspējīgu izaugsmi ES reģionos; turklāt tās nodrošinās energoapgādes dažādošanu un samazinās ES atkarību no tradicionālajiem enerģijas avotiem, vienlaikus radot jaunas darbvietas, uzlabojot konkurētspēju un teritoriālo un sociālo kohēziju;
2. norāda, ka atjaunojamo energoresursu nozarē ir radīts gandrīz pusmiljons darbvietu un ka intensīvāka šīs nozares attīstība līdz 2030. gadam varētu radīt vēl trīs miljonus darbvietu;
3. aicina dalībvalstis arī turpmāk veicināt investīcijas atjaunojamos energoresursos un enerģētikas konverģencē un izsaka nožēlu par tendenci atcelt atjaunojamiem energoresursiem paredzētus stimulus par labu citiem vides un sociālekonomiskā ziņā mazāk ilgtspējīgiem enerģijas avotiem;
4. uzskata, ka ES reģionālā politika ir galvenais elements, kas veicina gan enerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem, gan energoefektivitāti visā ES, un tā ir galvenais elements arī elektroenerģijas pakalpojumu un energopārvades pakalpojumu nozarē; atzinīgi vērtē to, ka kohēzijas un reģionālās politikas devums, kas paredzēts, lai atbalstītu atjaunojamo energoresursu izmantošanu, ir turpinājis pakāpeniski palielināties, lai atjaunojamie energoresursi sniegtu pilnvērtīgu ieguldījumu ES enerģētikas politikas mērķu sasniegšanā un lai ES enerģētikas uzdevumi tiktu īstenoti visā ES; uzskata, ka ir īpaši svarīgi Eiropas politikas virzību izvēlēties tā, lai nākamajā 2014.–2020. gada plānošanas periodā būtu pietiekams finansējums; uzskata, ka vārienīgie mērķi atjaunojamo energoresursu jomā laikposmam pēc 2020. gada ir nozīmīgi tam, lai veicinātu atjaunojamas un tīras enerģijas ražošanu;
5. uzskata — lai pilnā mērā izmantotu atjaunojamo energoresursu sniegtās priekšrocības, ir ciešāk jāsadarbojas enerģētikas infrastruktūras jomā un ir jānodrošina papildu ES finansējums jaunām tehnoloģijām;
6. uzskata, ka, racionāli izmantojot nākamajam 2014.–2020. gada plānošanas periodam paredzēto Kopienas finansējumu, būs iespējams sasniegt mērķi — atjaunojamo energoresursu īpatsvaru palielināt līdz 20 % — un līdz ar to arī sasniegt mērķus attiecībā uz ilgtspēju un konkurētspēju Eiropas Savienībā;
7. uzskata, ka vienotā stratēģiskā satvara līdzekļu investēšana ievērojami palīdzētu risināt problēmas saistībā ar atjaunojamiem energoresursiem, kā arī izmantot šo resursu energoefektivitātes potenciālu; vērš uzmanību arī uz publisko un privāto — visupirms un galvenokārt Eiropas izcelsmes — investīciju un novatorisku finanšu instrumentu nozīmi; norāda uz programmas „Apvārtnis 2020” devumu Eiropas atjaunojamo energoresursu nozares attīstībā un specifisku teritoriālu problēmu risināšanā, neaizmirstot struktūrfondu atbalstītos pētniecības un izstrādes projektus, īpaši tos, kas tiek īstenoti vietējā līmenī; uzsver, ka investīcijas atjaunojamos energoresursos ir būtiskas tāpēc, lai to cena kļūtu

konkurētspējīgākā salīdzinājumā ar citu, tradicionālāku energoresursu cenām;

8. norāda uz Eiropas Komisijas enerģētikas politikas projektā paredzēto viedtīklu būtisko lomu nākotnē, novēršot ES teritorijā pieejamu atjaunojamo energoresursu nevienmērīgu sadalījumu un radot Viseiropas enerģijas tirgu, kas šos energoresursus spētu nogādāt uz visiem reģioniem;
9. uzsver, ka atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošana būtu jāoptimizē, pamatojoties uz atjaunojamo energoresursu pieejamību reģionā; norāda, ka, ražojot vairāk enerģijas no atjaunojamiem energoresursiem, radīsies problēmas ar esošās enerģētikas infrastruktūras izmantošanu, jo enerģijas avoti bieži vien atrodas tālu, tāpēc ir vajadzīga pārvades un sadales līniju modernizācija; uzskata, — lai turpinātu integrēt atjaunojamus energoresursus, ES būs vajadzīgi infrastruktūras pielāgojumi gan pārvades, gan sadales jomā un ar valstu tiesību aktiem ir jānodrošina vienkāršāka un ātrāka plānošanas kārtība, jo, to īstenojot, bieži ir vajadzīga dažādu plānošanas līmeņu sadarbība; norāda, ka investīcijām enerģētikas infrastruktūrā nozīmīgs ir gan publiskais, gan privātais finansējums; uzsver, ka ir jāveicina ES iekšējā enerģijas tirgus attīstība un paplašināšanās; īpaši uzsver struktūrfondu sniegtās iespējas modernizēt pašreizējo enerģētikas infrastruktūru un uzturēt labi savienotu Eiropas infrastruktūru, lai atjaunojamus energoresursus integrētu Eiropas enerģijas tīrgū; īpaši uzsver arī viedo elektrotīklu izveides nozīmi; tomēr uzskata, ka pašreizējā finansēšanas periodā ERAF finansējums jaunai enerģijas ražošanas jaudai ir diezgan niecīgs; uzskata, ka, piemēram, ar instrumentu *ELENA* būtu efektīvāk jāatbalsta ne vien liela apjoma, bet arī decentralizēti atjaunojamo energoresursu investīciju projekti un ka programmu „Saprātīga enerģija Eiropai” varētu izmantot tam, lai veicinātu atjaunojamo energoresursu turpmāku attīstību un vēl vairāk veicinātu kopīgu atjaunojamo energoresursu projektu īstenošanu nelielās kopienās, tostarp lauku reģionos;
10. norāda, ka efektīvākās un konkurētspējīgākās atjaunojamo energoresursu atrašanās vietas ES dažkārt atrodas ģeogrāfiski tālu no patēriņa centriem, tāpēc ir jāveido videi saudzīgas enerģijas pārvadei pielāgoti tīkli; uzsver, ka ir jāatbalsta arī efektīva enerģijas ražošana no atjaunojamiem energoresursiem vietējā līmenī, lai mazinātu pārvades zudumus, sekmētu drošāku apgādi un veicinātu reģionu enerģētisko pašpietiekamību;
11. atbalsta vairāklīmeņu pārvaldību un decentralizētu pieeju enerģētikas politikai un atjaunojamiem energoresursiem, tostarp Pilsētas mēru paktu un turpmāku iniciatīvas „Progresīvas pilsētas” attīstību, kā arī to, ka tiek veicināti labākie risinājumi reģionu un vietējā līmenī, organizējot informācijas kampaņas;
12. norāda, ka ES ir svarīga enerģētiskā pašpietiekamība un droša energoapgāde un ka reģionu ekonomikai nozīmīgākais elements ir Eiropas atjaunojamie enerģijas avoti, arī tie, kas atjaunojas lēni; norāda, ka centieni pāriet no fosilo resursu un importētās enerģijas uz vietējā un reģionu līmenī ražotu Eiropas atjaunojamo enerģiju, tostarp pārrobežu projektos, ir svarīgi ilgtermiņā, lai sasniegtu mērķus, kas noteikti Enerģētikas ceļvedī 2050. gadam un stratēģijā „Eiropa 2020”, tā nodrošinot to, ka visiem Eiropas iedzīvotājiem ir pieejama droša un ilgtspējīga enerģija par pieņemamu cenu; pauž nožēlu, ka ES atkarība no importēta fosilā kurināmā pakļauj Eiropas reģionus krīzes un nepietiekamas konkurētspējas riskam;

13. uzskata, ka Eiropas reģioniem ir jābūt elastīgākiem, lai varētu pielāgoties un gūt labumu no tajos pieejamiem atjaunojamiem energoresursiem, un tas nozīmē, ka ir pilnībā jāizmanto enerģijas decentralizētas ražošanas potenciāls, lai apgūtu dažādus atjaunojamos energoresursus un izmantotu tos tur, kur tie ir visvairāk pieejami; norāda, ka tas būtu jā dara, izmantojot decentralizētu pieeju, kas vērsta uz viediem tīkliem un tehnoloģijām un veicina ilgtspējīgu saikni starp inovāciju un investīcijām;
14. uzskata, ka vietējām ilgtspējīgām enerģētikas stratēģijām ir būtiska nozīme reģionu un sociālajā attīstībā, jo tās palielina reģionālo dalībnieku dalību atjaunojamo energoresursu projektos; norāda, ka ģeogrāfisko atšķirību dēļ dalībvalstīm un reģioniem atjaunojamo energoresursu ziņā katram ir savas stiprās puses; norāda, ka atjaunojamo energoresursu politika nevar būt vienāda visos reģionos un ka tādēļ ir nepieciešama elastīga pieeja; uzskata, ka jāizceļ un vislabākajā veidā jāizmanto katra konkrētā reģiona stiprās puses; atgādina, ka atjaunojamo energoresursu attīstīšanā jāņem vērā vietējie un reģionālie apstākļi un resursi; norāda, ka bioenerģija un citi atjaunojamie energoresursi var lielā mērā veicināt energovadību, ekonomikas izaugsmi un aktivitāti, īpaši attālākajos reģionos, salās un nomaļos apgabalos, kā arī mazapdzīvotos reģionos un lauku teritorijās; uzskata, ka ar atjaunojamiem energoresursiem paredzēto vienotā stratēģiskā satvara finansējumu ir jāveicina saražotās enerģijas sadale un neliela mēroga atjaunojamo energoresursu projektu īstenošana; uzsver MVU lielo nozīmi atjaunojamo energoresursu politikā;
15. norāda — lai veicinātu atjaunojamo energoresursu izmantošanu, būs vajadzīga integrēta pieeja reģionālā līmenī; uzskata, ka infrastruktūras izveidē būtu jāiesaista dažādi dalībnieki, nepalielinot birokrātiju;
16. uzskata, ka efektīviem atjaunojamās enerģijas projektiem nebūtu jāapstājas pie ES iekšējām vai ārējām robežām; vērš uzmanību uz pārrobežu enerģētikas projektu nozīmi un uzskata, ka Eiropas reģionālās sadarbības programmas, kā arī pirmspievienošanās instruments (*IPA*) un Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instruments (*ENPI*) būtu jāizmanto tam, lai veicinātu atjaunojamās enerģijas plašāku izmantošanu; uzsver arī to, ka minētajās programmās būtu jāveic labākās prakses apmaiņa un tā pilnvērtīgi jāizmanto; atbalsta to, ka reģionālās politikas un enerģētikas politikas līdzekļi tiek izmantoti ar trešām partnervalstīm īstenojamos atjaunojamās enerģijas pārrobežu projektos, kā arī savienojumu veidošanai starp valstu tīkliem saskaņā ar trešo enerģētikas tiesību aktu kopumu; uzsver, ka ārējo robežu reģionus vajadzētu pēc iespējas vairāk iekļaut ES sistēmā, lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību abpus robežai; tomēr norāda, ka daudzie un dažādie atjaunojamo energoresursu veicināšanas plāni dalībvalstīs rada zināmu efektivitātes zudumu, jo īpaši pārrobežu reģionos;
17. norāda, ka ir svarīgi Eiropas atjaunojamo energoresursu iekšējo tirgu pakāpeniski nodrošināt visos Eiropas reģionos, lai izmantotu visus reģionu enerģijas avotus, nodrošinot tiem noturīgu konkurētspēju;
18. norāda, ka atjaunojamo energoresursu integrācija un plašāka izmantošana lielā mērā palīdz samazināt vides izmaksas, fosilā kurināmā patēriņu un siltumnīcefekta gāzu emisijas, tāpēc tie ir jāattīsta, vienlaikus nodrošinot dabas aizsardzību un bioloģisko daudzveidību;
19. norāda, ka saskaņotība, neatlaidība, inovācijas un ilgtspēja ir ES klimata un enerģētikas

politikas galvenie elementi, ar kuriem var sasniegt stratēģijas „Eiropa 2020” mērķus un līdz 2050. gadam palielināt energoapgādi no atjaunojamiem avotiem; norāda, ka likumdošana, kas ierobežo atjaunojamo energoresursu izmantošanu, sliktākajā gadījumā apgrūtinās mērķu sasniegšanu, un tas varētu nelabvēlīgi ietekmēt reģionu ekonomiku;

20. uzsver, ka šajā jomā ir jāsniedz vairāk saskaņota atbalsta īpašām un mērķtiecīgām informācijas kampaņām, kurās ņemtas vērā katra reģiona īpatnības un ziņots par rezultātiem, tā parādot labumu, ko reģions guvis no atjaunojamo energoresursu izmantošanas;
21. uzsver vērtīgo pieredzi, kas gūta vietējā līmenī, lai sasniegtu neatkarību enerģētikas jomā, veicinot atjaunojamās enerģijas ražošanu; iesaka atbalstīt atjaunojamās enerģijas ciematus un kooperatīvus un veicināt labas prakses apmaiņu un tīklu veidošanu, lai optimāli izmantotu veiksmīgos modeļus;
22. norāda, ka reģionālajām un vietējām iestādēm ir jāuzņemas galvenā loma, nodrošinot vajadzīgāko inovāciju ieviešanu enerģētikas nozarē, lai ES varētu sasniegt savus mērķus attiecībā uz atjaunojamiem energoresursiem un energoefektivitāti, un šīm iestādēm ir daudz jāstrādā, lai ietekmētu minētos mērķus; atbalsta vairāklīmeņu pārvaldības pieeju, lai veidotu ciešu un efektīvu saikni starp valsts atjaunojamās enerģijas plāniem un reģionālajām finansēšanas stratēģijām; atgādina, ka lielu sabiedrības atbalstu atjaunojamajai enerģijai var panākt tikai ar pārredzamām plānošanas, būvniecības un atļauju piešķiršanas procedūrām, kurās piedalās visas ieinteresētās personas;
23. prasa, lai Eiropas Komisija un dalībvalstis vienkāršotu atļauju izsniegšanas procedūru, radītu stabilu un vienkāršu tiesisko regulējumu, mazinātu daudzus un dažādus tirgus šķēršļus, kā arī izveidotu stimulus un nodrošinātu vienkārši pieejamu finansējumu, kas palīdzēs ieviest atjaunojamās enerģijas iekārtas; turklāt prasa, lai Komisija un dalībvalstis, izmantojot Eiropas Investīciju bankas līdzekļus, nodrošinātu līdzfinansējumu kohēzijas politikas finanšu instrumentiem;
24. vērš uzmanību uz to, ka ir jāveicina darbības, kas ļauj izmantot atjaunojamo energoresursu potenciālu Eiropas attālākajos reģionos, salās un citos nomaļos apgabalos, kuru attālums un ģeogrāfiskā izolētība pastiprina atkarību no kurināmā; aicina Eiropas Komisiju un dalībvalstis izstrādāt īpašu programmu atjaunojamo energoresursu jomā saskaņā ar *POSEI* programmu, lai pilnībā izmantotu šo teritoriju unikālo potenciālu.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	19.2.2013
Galīgais balsojums	+: 39 -: 3 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	François Alfonsi, Catherine Bearder, Jean-Jacob Bicep, Victor Boștinaru, John Bufton, Salvatore Caronna, Nikos Chrysogelos, Tamás Deutsch, Danuta Maria Hübner, María Irigoyen Pérez, Seán Kelly, Constanze Angela Krehl, Petru Constantin Luhan, Vladimír Maňka, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Miroslav Mikolášik, Jens Nilsson, Jan Olbrycht, Wojciech Michał Olejniczak, Younous Omarjee, Markus Pieper, Tomasz Piotr Poręba, Monika Smolková, Nuno Teixeira, Lambert van Nistelrooij, Justina Vitkauskaitė, Oldřich Vlasák, Kerstin Westphal, Hermann Winkler, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Aizstājeji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Vasilica Viorica Dăncilă, Karima Delli, Cornelia Ernst, Karin Kadenbach, László Surján, Patrice Tirolien, Giommara Uggias, Derek Vaughan, Iuliu Winkler
Aizstājeji (187. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Marit Paulsen, Britta Reimers